

ÜZLET, GAZDASÁG, TÁRSADALOM
FIGYELŐ

közvetítő ügynökök brókercegét, amely a nagy nyugati alapkezelők széles termékválasztékát teszi idehaza is elérhetővé. Kínálatában megtalálhatók a Templeton, a BlackRock, a Pioneer, a KBC, a Credit Suisse, a BNP Paribas, a Schroders, a HSBC, a JPMorgan Asset Management vagy a Goldman Sachs alapjai is. Az ügynökök révén a megtakarítások piacára merészkedő ügyfél ezzel mindenképpen jól jár: a unit-linkedhez képest mindössze egyharmadnyi költséggel, lényegesen tágabb és versenyképesebb termékspektrummal, továbbá a jobb likviditással nyer. Kevésbé kézenfekvő, hogy maga a közvetítő hogyan profitál, de azért emellett is lehet érvelni. Az ebben a szisztémában alkalmazott up-front fee-ből származó, s gyakorlatilag teljesen az ügynöknek járó 3–5 százaléknyi kezdeti jutalék mellett később úgynevezett tartási jutalékra is jogosult. Ezt az alapkezelési díjakból finanszírozzák, vagyis az ügyfélnek nem kerül külön pénzbe, s a befektetés hozamát sem érinti. A FundConsult egyébként számlavezetést nem végez, az érdeklődők e téren is választhatnak – jelenleg a Buda-Cash Brókerház, illetve két, határon átnyúló szolgáltatást nyújtó osztrák intézet, a Capital Bank és a Partnerbank közül.

Ami pedig az egyéb praktikus előnyöket illeti: a befektetés elindításához szükséges kockázatfelmérő teszt, illetve minden nyomtatvány kitölthető akár az ügyfél lakásán is, az általa és a tanácsadója által látott különböző számítástechnikai rendszerek segítségével. Egy online alkalmazás révén pedig összevontan és pontosan nyomon követhető az egyéni portfólió alakulása és aktuális állapota. A rendszerekben azután rengeteg további információ érhető el az egyes alapokról, azok iparági, regionális, vagy éppen teljesítmény alapú bontás szerint lekérdezhetők, rangsorba állíthatók, sőt aktuális portfóliójuk is követhető.

Mindez 750 ezer forintos minimális kezdő befektetéssel érhető el, alapvetően két szinten: befektetési tanácsadással, illetve a nélkül. Az ügynökök ugyanis a magyar jog szerint nem adhatnak befektetési tanácsot, csak arra jogosult befektetési vállalkozások tippjeit közvetíthetik. Ha az ügyfelek mégis konkrét tanácsot kérnek, akkor annyit tehetnek, hogy – miután felmérték a kockázattűrő képességüket és hozamvárásaikat – a kockázati szempontból megfelelő alapok alapjait ajánlják nekik. Ez utóbbiak a FundConsult testvérvállalata, az Access Befektetési Alapkezelő Zrt. által jegyzett, de külföldi asset management társaság által menedzselte alapok alapjai. Ha pedig nincsen direkt tanácsadás, akkor az ügynök csupán bemutathat alapcsoportokat, felvázolhatja a múltbeli hozamokat, valamint a szektorok szerinti és regionális toplistákat, s mindenféle módon leválogathatja a kínálatot. Végül azonban az ügyfél saját maga állítja össze a portfólióját.

BRÜCKNER GERGELY

TÖMEGES JENBUKÁSOK**A gépek bosszúja**

Esés helyett égbe szállt a jen a földrengés után. A devizapozíciókból való menekülés és a szupergyors gépi kényszerlikvidálás nyomán ma már akár pár perc alatt tömegesen tönkre tudnak menni befektetők.

Pár nappal a pusztító földrengés után a japán jen árfolyamában is vérfagyasztó változások álltak be. Haláleset ennek következtében talán nem történt, de extrém mértékű bukásokat lehetett látni. A természeti katasztrófa utáni napokban a japán tőzsde senkit sem lepett meg azzal, hogy lejtőre került, az viszont általános megrökönyödést okozott, hogy a jen erősödni kezdett (persze csak azoknál, akik nem emlékeznek a kobei rengést követő közel 20 százalékos izmosodásra). A befektetők egy része, mindezt teljesen irreálisnak

ILLUSZTRÁCIÓ: RED DOT/CORBIS

Pár perc alatt ekkora dollárzuhanásra még soha nem volt példa.

tartva, nyitogatta a dollárvételi pozíciókat a jen ellenében. S valóban, mindmáig annyi magyarázat lehet a japán pénz erősödésére, hogy a szigetország cégei és a japán magánszemélyek hazaviszik a pénzeket az újjáépítésre. Az érvelés, amely szerint a jen amúgy is menekülődeviza, most nem állja meg a helyét, hiszen ritkán szokás épp egy olyan ország pénzébe menekülni, amelyet komoly katasztrófa ér.

Noha józan paraszti ésszel érthetetlen, mitől esett a dollár/jen kurzus (vagyis erősödött a jen) mintegy 7 százalékot a földrengés után 4 nap alatt, az igazi dráma még hátravolt. Március 16-án, a rengést követő ötödik napon, Amerikában már bezárt a tőzsde, a japán befektetők pedig még csak ébredtek, amikor a kis forgalmú kereskedésben elszabadult a pokol. Amikor az árfolyam elérte a 17 éves mélypontot, s ez alatt megszűnt létezni bármiféle technikai támasz, életbe léptek az előre programozott eladási megbízások. Ezerféle, egyszerű vagy bonyolult konstrukcióban ülő befektetők százezeinek a megbízásai pottyantak a rendszerbe, majd az eső piacon újabbak és újabbak jöttek. Pár perc alatt ekkora zuhanásra még soha nem volt példa: 79,7 jentről 76,4-ig szakadt a dollárkurzus.

NEM VOLT IDŐ. Sokan számítottak rá, hogy a japán központi bank intervenál a jen gyengítése céljából, csak hogy jó előre nem adtak erre megbízást. Mire pedig a jegybankárok levegőt vettek, már több százalékot zuhant a dollár kurzusa. Aki nem adott stop loss (veszteségbehatároló) megbízást, az tönkrement, mivel a devizapiacok sokszoros tőkeáttétellel működnek. Az ő kényszerlikvidálásaik adhatták az utolsó lökést az esésnek. De akik óvatosságtól voltak, azok is ráfáztak, a hihetetlen zuhanásban a stop megbízások is jóval rosszabb árfolyamon teljesültek csak, mint ahogy normál piacon szoktak.

A néhány perc alatt lezajlott vérfürdő után az árfolyam visszapattant 79-ig, majd másfél nappal későbbre az illetékesek összehozták a várt intervenciót. Ez pár perc alatt majdnem 3 százalékkal dobta felfelé a kurzust, s így visszaállt a világ rendje. Csak közben kivérzett spekulánsok milliói maradtak a csatamezőn.

A dollár/jen kurzus utolsó emlékezetes összeomlása 1998 októberében – nem sokkal az ázsiai tőzsdekrachot követően, de nem közvetlenül egy egyedi eseményhez kapcsolódóan – következett be. Akkor pár nap alatt közel 20 százalékot szakadt a dollár, 8-án egy nap alatt 8 százalékot, de mindez jóval a mai szint felett történt. A

pánik, illetve a kényszerlikvidálások akkor is szerepet játszottak a folyamatban. A korabeli magyarázatok arról szóltak, hogy a többség a jen gyengülésében bízott, csak egyszerűen nem tudta tovább finanszírozni a veszteségeket. A lapunknak nyilatkozó szakértők szerint az akkori és a mostani szakadás között az a legnagyobb különbség, hogy utóbbi pár perc alatt, kis forgalmú időszakban zajlott le. Az elmúlt években az online kereskedési rendszerek elterjedésével többszörösére nőtt a spekulánsok és a megbízások száma, és a másodperc tizedére rövidült a tel-

jesítési idő. Nem az történik, hogy ha elegendem van, hívom a brókert és stoppolom magam, hanem a „villanybróker” mindent elintéz. Sokmillió kötés jött úgy létre, hogy megadók az igazak aludták, a kocsmában ültek vagy bármi mást csináltak, és fogalmuk sem volt arról, mi történik. Mire reagálhattak volna, már túl voltak mindenben.

TEHETETLEN BEFEKTETŐK. A devizapiac persze veszélyes üzem, ahol mindenre fel kell készülni, s a stop loss nélküli működés életveszélyes. Az azonban különösen nyugtalanító, ha valaki úgy bukik el, hogy alig kockáztatott. Volt olyan magyar befektető, aki a dollár/jen vételi pozíció mellé eladási opciót vett, amivel lefedezte magát – legalábbis így hitte. A kereskedési rendszer azonban a vételi pozíciót fedezethiány miatt kényszerlikvidálta, az opcióhoz azonban nem nyúlt, mert az adott pillanatban az illikvid piacon nem lehetett kötni. Mire a piac visszaemelkedett, az opció már semmit sem ért, a vételi pozíción pedig elúszott pármillió forint. Mivel a szolgáltató kiköti, hogy extrém körülmények között előfordulhat ilyesmi, nem valószínű, hogy a pórrul járt befektető bármennyit is viszontláthat a pénzből. Példája azonban jól mutatja: a világ legnagyobb forgalmú piacán is előfordulnak olyan helyzetek, amikor szinte tehetetlen a befektető. S valószínű, hogy egyre gyakrabban lesznek ilyenek, a sebesség pedig tovább nő. A gépek milliszekundumok alatt lejátszák a meccset.

ACS GÁBOR

Budapest Főváros VIII. kerület
Józsefvárosi Önkormányzat nyílt
PÁLYÁZATOT HIRDET:
„Teleki téri piac – ingatlanértékesítési
pályázati eljárás” címmel
a Bp., VIII. kerület Teleki tér
35123/10 helyrajzi számú
belterületi per-, teher- és igénymentes
ingatlan értékesítésére.

A pályázat pontos célját, feltételeit, az értékesítésre kerülő ingatlanokra vonatkozó információkat a Pályázati Dokumentáció tartalmazza. (A dokumentáció megvásárolható 500.000 Ft + ÁFA befizetése mellett Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat, Stratégiai Tanácsadó Iroda (1082 Budapest, Baross utca 63-67.) I. emelet 113. számú irodahelyiségében, 2011. május 12. 11 óráig).

A pályázaton való részvétel feltétele többek között a „PÁLYÁZATI KIÍRÁS”-t tartalmazó dokumentáció megvásárlása, az abban meghatározott feltételek elfogadása, valamint 3.000.000 Ft ajánlati biztosíték befizetése, legkésőbb a pályázat beadási határidejéig.

**A pályázati anyagok benyújtásának
határideje:** 2011. május 19. (csütörtök), 12 óra
helye: Budapest Főváros VIII. kerület
Józsefvárosi Önkormányzat,
Jegyzői kabinet (1082 Budapest, Baross utca 63-67.)

További információ:
Tel.: 459-2218, Fax.: 459-2136, szepp@jozsefvaros.hu,
www.jozsefvaros.hu